

คู่มือการปฏิบัติงาน ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน

ปีการศึกษา ๒๕๖๖

นางขจร กองทน
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านกุดกว้างประชาสรรค์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

คำนำ

ข้าพเจ้าได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน โดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ครูจะต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรม และการปฏิบัติงาน อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งรวมไปถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณด้วย เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูพัฒนาไปสู่ครูอาชีพที่มีความมุ่งมั่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาให้ครบทุกด้าน ทั้งความดี ความเก่ง สุขภาพร่างกาย แข็งแรง มีความมั่นคงทางอารมณ์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ครูจึงควรมีคู่มือ มีแนวทางในการปฏิบัติงาน จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานขึ้นหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือปฏิบัติงานข้าราชการครู ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และถูกต้องตามระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

นางขจร กองทุน

ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๑

๑.ชื่อ นางขจร สกุล กองทุน อายุ ๕๗ ปี อายุราชการ ๓๔ ปี คุณวุฒิสูงสุด ปริญญาตรี
วิชาเอก ภาษาไทย จากสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ ๒๕๐
สถานศึกษาโรงเรียนบ้านกุดกว้างประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑
กรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
รับเงินเดือนอันดับ อันดับ คศ.๓ ชั้น ๖๐,๗๘๐ บาท

๒. ประวัติการศึกษา

ปีที่เริ่มเข้า	ปีที่สำเร็จ	ระดับชั้นหรือสาขาวิชา	คุณวุฒิที่ได้รับ	สถาบัน
๒๕๓๕	๒๕๓๖	ภาษาไทย	ครูศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๒๕๒๘	๒๕๒๙	ภาษาไทย	ปก.ศ.สูง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
๑๕๒๒	๒๕๒๗	มัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖	ประกาศนียบัตร ม.๖	โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน
๒๕๒๐	๒๕๒๑	ประถมศึกษาปีที่ ๖	ประกาศนียบัตร ป.๖	โรงเรียนสนามบิน
๒๕๑๖	๒๕๑๙	ประถมศึกษาปีที่ ๔	ประกาศนียบัตร ป.๔	โรงเรียนบ้านสวนมอน

๓. ประวัติการรับราชการ

๓.๑ เริ่มรับราชการในตำแหน่ง ครู ๒ ระดับ ๒ วันที่ ๒๕ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๒

๓.๒ เคยดำรงตำแหน่ง / วิทยฐานะที่สำคัญ ดังนี้

วัน เดือน ปี	ตำแหน่ง/วิทยฐานะ	รับเงินเดือน	
		ระดับ/อันดับ	ขั้น (บาท)
๑ เมษายน ๒๕๖๖	ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	คศ.๓	๖๕,๙๔๐
๑ เมษายน ๒๕๕๑	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	คศ.๓	๒๓,๒๓๐
๗ กรกฎาคม ๒๕๔๗	ครู วิทยฐานะชำนาญการ	คศ. ๒	๑๖,๕๑๐
๑ ตุลาคม ๒๕๓๕	อาจารย์ ๑	๓	๕,๒๖๐
๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๒	ครู ๒	๒	๒,๘๕๐

ตอนที่ ๒ ข้อมูลด้านการปฏิบัติหน้าที่

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการครูโรงเรียนบ้านกุดกว้างประชาสรรค์ ปฏิบัติงานตามหน้าที่ราชการตามภาระงานและการจัดการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ดังนี้

การปฏิบัติหน้าที่ของ

๑. ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ๑.๑ สํารวจการมาโรงเรียนของนักเรียนทุกวัน
- ๑.๒ ติดตามผลการเรียน คะแนนทดสอบระหว่างเรียนของนักเรียนจากครูประจำวิชา เพื่อแก้ไขและปรับปรุงการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- ๑.๓ เอาใจใส่ตรวจตราการทำงานของนักเรียน การทำความสะอาดเขตรับผิดชอบ ห้องเรียน
- ๑.๔ เอาใจใส่ ดูแลนักเรียนให้ประพฤติปฏิบัติตามข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด
- ๑.๕ แจ้งกำหนดการสอบให้นักเรียนทราบ ตรวจตราดูแลการแต่งกาย ความสะอาด การรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

๑.๖ เมื่อรับนโยบายหรือการประชุมเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของนักเรียนจากฝ่ายบริหาร ต้องนำไปแจ้งให้นักเรียนในชั้นได้ทราบทุกครั้ง

๑.๗ เป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนในเรื่องการเรียน ทุกข์สุข สวัสดิการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่ดีแก่นักเรียน

๑.๘ ส่งเสริม สนับสนุนการทำความดีหรือตามความสามารถของนักเรียน แต่ถ้าจะทำโทษควรทำโทษอย่างมีเหตุผล

๑.๙ ครูประจำชั้นต้องติดต่อกับผู้ปกครองของนักเรียนในเรื่องการเรียนแจ้งผลการเรียนหรือความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบเป็นระยะ ๆ อันเกี่ยวกับความประพฤติหรือเรื่องอื่น ๆ สัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

๑.๑๐ ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้น ม.๑-๓ ,

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ - เนตรนารี) ระดับชั้น ม.๑-๓

กิจกรรมชุมนุม (วิถียุทธ) ระดับชั้น ม.๑-๓

กิจกรรมแนะแนว ระดับชั้น ม.๑-๓ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

๒.๑ เตรียมการสอน วิเคราะห์หลักสูตร โครงสร้างรายวิชา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สอนซ่อมเสริมการใช้สื่อ การตรวจสอบตัวชี้วัดปลายทาง กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน การวัดผลประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

๒.๒ จัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู โดยสอนเต็มเวลา เต็มหลักสูตร เต็มความสามารถ

๒.๓ กวดขันและติดตามให้นักเรียนมาเรียน สม่าเสมอ

๒.๔ จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๒.๕ ผลิต และใช้สื่อ แสวงหาวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๒.๖ วัดและประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนตามสภาพที่แท้จริงอย่างต่อเนื่องและสม่าเสมอ โดยปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

๒.๗ จัดทำเอกสารต่างๆ ข้อมูลนักเรียน ให้เป็นปัจจุบัน เช่น ประวัติส่วนตัว สถิติการมาเรียน พฤติกรรมต่างๆ สุขภาพอนามัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งให้ผู้บริหารตรวจสอบตามกำหนด

๒.๘ มีแผนปรับปรุง แก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียน

๒.๙ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ และข้อตกลงของโรงเรียน อย่างเคร่งครัด

๒.๑๐ รายงานผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเป็นระยะตามที่กำหนดไว้ในปฏิทินประจำปี

๒.๑๑ สอนศิลปวิทยาให้แก่ศิษย์ ทาการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับ ความสามารถและความสนใจของนักเรียน

๒.๑๒ ให้บริการการแนะแนวในด้านการเรียน การครองตน และรักษาสุขภาพอนามัย

๒.๑๓ พัฒนาและส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ โดยการจัดกิจกรรมซึ่งมีทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนนอกหลักสูตร

๒.๑๔ ประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ เพื่อจะได้ทราบว่า ศิษย์ได้พัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใดแล้ว การประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ควรทำอย่างสม่าเสมอ

๒.๑๕ อบรมคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และค่านิยมที่พึงามให้แก่ศิษย์ เพื่อศิษย์จะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคมในวันหน้า

๒.๑๖. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานและสถานศึกษา ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติครูและ
จรรยาบรรณครู เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์

๒.๑๗ ตรงต่อเวลา โดยการเข้าสอนและเลือกสอนตามเวลา ทำงานสำเร็จครบถ้วนตามเวลาและรักษา
เวลาที่นัดหมาย

๒.๑๘ ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของคน โดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่
เสมอ

๒.๑๙ ปฏิบัติงาน ทำงานในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒๐ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. งานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

๓.๑ งานฝ่ายวิชาการ ซึ่งได้รับผิดชอบงานดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ พัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร

๓.๑.๒ การวางแผนงานวิชาการ

๓.๑.๓ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา/สอนประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๓.๑.๔ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

๓.๑.๕ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

๓.๑.๖ การวัดผล ประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

๓.๑.๗ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

๓.๑.๘ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา

๓.๑.๙ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน

ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

๓.๑.๑๐ การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

๓.๒ งานบริหารทั่วไป ซึ่งได้รับผิดชอบงานดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

๓.๒.๒ การรายงานผลการปฏิบัติงาน

๓.๒.๓ งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๓.๓ ครูเวรประจำวันและครูเวรประจำชั่วโมงวิฤพุทธ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ อบรมนักเรียนหน้าแถวในตอนเช้า

๓.๓.๒ ดูแลการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย

๓.๓.๓ รับผิดชอบและดูแลกิจกรรมชั่วโมงวิฤพุทธ (ชั่วโมงสุดท้ายวันศุกร์)

๓.๓.๔ จัดทำบันทึกเวรประจำวัน และสถิตินักเรียน

๓.๓.๕ ควบคุม ดูแลให้นักเรียนรับประทานอาหารเช้าตามเวลาที่กำหนด

๓.๓.๖ ควบคุม ดูแลนภาพขณะไปวางไว้ในที่ ที่ทางโรงเรียนกำหนด ไม่ทิ้งไว้ตามโต๊ะ

๓.๓.๗ ควบคุมให้นักเรียนมีวินัยในการเข้าแถวรับอาหาร ตามลำดับก่อน หลัง และมีมารยาทในการ

รับประทานอาหาร

๓.๓.๘ ดูแลเรื่องอื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อความปลอดภัย และเป็นระเบียบเรียบร้อย

โดยการปฏิบัติงานของข้าพเจ้าอยู่ในหลักมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ๑๒ ข้อ และตาม จรรยาบรรณ
วิชาชีพ กล่าวคือ การปฏิบัติตนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมี ผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ ๒ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน

การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ ๓ มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ ๔ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือ เตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๕ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๖ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ ๗ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

(๑) ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน

(๒) เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น ๆ

(๓) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดที่เกิดกับผู้เรียน

(๔) ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ ๘ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ ๙ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ ๑๐ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน

การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักในความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ ๑๑ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวม ข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจัยกรณีอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้ อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ ๑๒ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่าง ๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมอง มุมต่าง ๆ ของปัญหาแล้วผันมุมของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ กล่าวที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่าง ๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่มุมแบบตรงตัว ครูสามารถมองหามุมใน ทุก ๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

การปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

จรรยาบรรณต่อตนเอง

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็น สมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ

(๔) ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดที่ขัดต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

(๕) ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

(๖) ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

จรรยาบรรณต่อสังคม

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จรรยาบรรณวิชาชีพครู

จรรยาบรรณข้อที่ ๑

รักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วงเหลือส่งเสริม ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์ โดยเสมอหน้า หมายถึง การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจของศิษย์อย่างจริงจัง สอดคล้องกับการเคารพ การเห็นอกเห็นใจต่อลัทธิพื้นฐานของศิษย์จนเป็นที่ไว้วางใจเชื่อถือและชื่นชมได้รวมทั้งเป็นผลไปสู่การพัฒนารอบด้านอย่างเท่าเทียมกัน สร้างความรู้สึกเป็นมิตร เป็นที่พึ่งพาและไว้วางใจได้ของศิษย์ แต่ละคนและทุกคน ให้ความเป็นกันเองกับศิษย์ รับฟังปัญหาของศิษย์และให้ความช่วยเหลือศิษย์ สนทนาไต่ถามทุกข์สุขของศิษย์ ฯลฯ

จรรยาบรรณข้อที่ ๒

อบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ ครูต้องอบรมสั่งสอนฝึกฝนสร้างเสริมความรู้ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้เกิดแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ หมายถึง การดำเนินงานตั้งแต่การเลือกกำหนดกิจกรรมการเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาในตัวศิษย์อย่างแท้จริงการจัดให้ศิษย์มีความรับผิดชอบ และเป็นเจ้าของการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินศิษย์ ในผลของการเรียนและการเพิ่มพูนการเรียนรู้ภายหลังบทเรียนต่าง ๆ ด้วยความปรารถนาที่จะให้ศิษย์แต่ละคนและทุกคนพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพและ สอนเต็มเวลา ไม่เบียดบังเวลาของศิษย์ไปหาผลประโยชน์ส่วนตน เอาใจใส่ อบรม สั่งสอนศิษย์จนเกิดทักษะในการปฏิบัติงาน อุทิศเวลาเพื่อพัฒนาศิษย์ตามความจำเป็นและเหมาะสม ไม่ละทิ้งชั้นเรียนหรือขาดการสอน ฯลฯ

จรรยาบรรณข้อที่ ๓

ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ การประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การแสดงออกอย่างสม่ำเสมอของครูที่ศิษย์สามารถสังเกตเห็นได้เอง และเป็นการแสดงที่เป็นไปตามมาตรฐานแห่งพฤติกรรมระดับสูงตามค่านิยม คุณธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม เช่นระมัดระวังในการกระทำ และการพูดของตนเองอยู่เสมอ ไม่โกรธง่ายหรือแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อหน้าศิษย์ มองโลกในแง่ดี ฯลฯ

จรรยาบรรณข้อที่ ๔

ไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกายสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์การไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติ ปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ หมายถึง การตอบสนองต่อศิษย์ในการลงโทษหรือให้รางวัลการกระทำอันใดที่นำไปสู่การลดพฤติกรรมที่พึงปรารถนา และการเพิ่มพฤติกรรมที่ไม่พึง เช่น ไม่นำปมด้อยของศิษย์มาล้อเลียน ไม่ประจานศิษย์ ไม่พูดจาหรือกระทำการใด ๆ ที่เป็นการซ้ำเติมปัญหาหรือข้อบกพร่องของศิษย์

จรรยาบรรณข้อที่ ๕

ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบการไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ใน

การปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ หมายถึง การไม่กระทำการใด ๆ ที่จะได้มาซึ่งผลตอบแทนเกินสิทธิที่พึงมีพึงได้จาก การปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบ ตามปกติเช่นไม่หารายได้จากการนาสินค้ามาขายให้ศิษย์ ไม่ตัดสินผลงานหรือผลการเรียน โดยมีสิ่งแลกเปลี่ยน ไม่บังคับหรือสร้างเงื่อนไขให้ศิษย์มาเรียนพิเศษเพื่อหารายได้ ฯลฯ

จรรยาบรรณข้อที่ ๖

กลุ่ยมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทาง วิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอการพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และ วิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อยู่เสมอ หมายถึง การใ้รู้ ศึกษาค้นคว้า ริเริ่มสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี สามารถพัฒนาบุคลิกภาพและวิสัยทัศน์เช่น หาความรู้จากเอกสาร ตำรา และ สื่อต่าง ๆ อยู่เสมอ จัดทำและเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ตามโอกาส เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา หรือฟัง การบรรยายหรืออภิปรายทางวิชาการ ฯลฯ

จรรยาบรรณข้อที่ ๗

รักและศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครูความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู หมายถึง การแสดงออกด้วยความชื่นชมและเชื่อมั่นในอาชีพครูด้วย ตระหนักว่าอาชีพนี้เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม ครูพึงปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และภูมิใจ รวมทั้งปกป้องเกียรติภูมิของอาชีพครู เข้าร่วมกิจกรรมและสนับสนุนองค์กรวิชาชีพครูเช่น ชื่นชมใน เกียรติและรางวัลที่ได้รับและรักษาไว้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย ยกย่องชมเชยเพื่อนครูที่ประสบผลสำเร็จ เกี่ยวกับการสอน เผยแพร่ผลสำเร็จของตนเองและเพื่อนครู แสดงตนว่าเป็นครูอย่างภาคภูมิใจ ฯลฯ

จรรยาบรรณข้อที่ ๘

ช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์การช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์ หมายถึง การให้ความร่วมมือ แนะนำปรึกษาช่วยเหลือแก่เพื่อนครูทั้งเรื่องส่วนตัว ครอบครัว และการงานตาม โอกาสอย่างเหมาะสม รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยการให้คาปรึกษาแนะนำแนวทางวิธีการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเช่น ให้คาปรึกษาการจัดทาผลงานทางวิชาการ ให้คา ปรึกษาแนะนำการผลิตสื่อการเรียนการสอน ฯลฯ

จรรยาบรรณข้อที่ ๙

ปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยการเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย หมายถึง การริเริ่มดำเนินกิจกรรม สนับสนุนส่งเสริมภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทย โดยรวบรวมข้อมูล ศึกษาวิเคราะห์เลือกสรร ปฏิบัติตนและเผยแพร่ศิลปะ ประเพณีดนตรี กีฬา การละเล่น อาหาร เครื่องแต่งกาย ฯลฯ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน การดำรงชีวิตตนและสังคมเช่น เชิญบุคคล ในท้องถิ่นเป็นวิทยากร นาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการเรียนการสอน นาศิษย์ไปศึกษาในแหล่งวิทยาการ ชุมชน ฯลฯ